

	Kod ucznia									
			-			-				
	Dzień			Miesiąc			Rok			
pieczętka WKK	DATA URODZENIA UCZNI									

**KONKURS Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH**

ETAP WOJEWÓDZKI

Drogi Uczniu,

witaj na III etapie konkursu z języka polskiego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 14 stron i zawiera 9 zadań.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś ten fakt Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma, poprawność językowa i precyzję odpowiedzi.
- Nie używaj korektora.
- Odpowiedzi na pytania zapisz czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach w arkuszu konkursowym.
- Zapisy w brudnopisie nie będą oceniane i sprawdzane.

Czas pracy:

120 minut

Liczba punktów
możliwych

do uzyskania:

100

Pracuj samodzielnie.

Powodzenia!

Motyw przewodni:

W całym życiu szanuj prawdę tak, by twoje słowa były bardziej wiarygodne od przyrzeczeń innych
Isokrates

Piękno jest prawdą, prawda pięknem! – oto
Co wiesz na ziemi i co wiedzieć trzeba
John Keats

Zadanie 1. (0-4) **Przedstaw aforyzm, którego słowem kluczem będzie „prawda”. Podaj jego autora.**

Aforyzm.....

Autor

Zadanie 2. (0-6)

a) **Wyrażenie *Bogiem a prawdą* znaczy tyle, co... Wskaż prawidłowe odpowiedzi (0-4).**

tak naprawdę, mówiąc szczerze.	prawda	falsz
prawda leży pośrodku i dlatego wszystkim zawadza.	prawda	falsz
prawidłowo powinno brzmieć <i>Między Bogiem a prawdą</i> , czyli oznacza, że prawda życia ludzkiego nie jest zbieżna z prawem boskim.	prawda	falsz
zapewnienie formuły dawnej przysięgi <i>Klnę się Bogiem, kierując się prawdą</i> . Zatem, gdy ktoś przysięgał <i>Klnę się Bogiem a prawdą</i> , zapewniał o szczerości swoich słów; dziś powiedziałby: <i>Przysięgam na Boga i prawdę</i> .	prawda	falsz

b) **Podaj przykład przysłowia związanego z prawdą (0-2).**

.....

Tekst I

Spójrzmy prawdzie w oczy

Spójrzmy prawdzie w oczy: w nieobecne
oczy potrąconego przypadkowo
przechodnia z podniesionym kołnierzem; w stężale
oczy wzniesione ku tablicy z odjazdami
dalekobieżnych pociągów; w krótkowzroczne
oczy wpatrzone z bliska w gazetowy petit;
w oczy pośpiesznie obmywane rankiem
z nieposłusznego snu, pośpiesznie ocierane
za dnia z łez nieposłuszných, pośpiesznie
zakrywane monetami, bo śmierć także jest
nieposłuszną, zbyt śpiesznie gna w ślepy zaułek
oczodołów; więc dajmy z siebie wszystko

na własność tym spojrzeniom, stańmy na wysokości
oczu, jak napis kredą na murze, odważmy się spojrzeć
prawdzie w te szare oczy, których z nas nie spuszcza,
które są wszędzie, wbite w chodnik pod stopami,
wlepione w afisz i utkwione w chmurach;
a choćby się pod nami nigdy nie ugięły
nogi, to jedno będzie nas umiało rzucić
na kolana.

Stanisław Barańczak, *Spójrzmy prawdzie w oczy*, [w:] tegoż, *Jednym tchem*, Warszawa 1970, s. 24.

Zadanie 3. (0-8) Przeczytaj uważnie wiersz Stanisława Barańczaka. Odpowiedz na następujące pytania:

- a) W jaki sposób podmiot liryczny odświeżył zwrot „spojrzeć prawdzie w oczy”?
Jakie nadał mu nowe znaczenia? (0-2).**

.....
.....
.....
.....

- b) Wskaż występujące w wierszu przykłady zmodyfikowanych frazeologizmów oraz
wyjaśnij sens przekształcenia. Uzupełnij tabelę (0-6).**

Zmodyfikowane frazeologizmy	Stale frazeologizmy	Sens przekształcenia
	„dać z siebie wszystko, otrzymać na własność”	
		Stały związek wyrazowy oznacza: okazać się odpowiednio przygotowanym. Przekształcenie może oznaczać: „bądźmy gotowi spojrzeć komuś w oczy, przygotujmy się do tego”
„a choćby się pod nami nigdy nie ugięły nogi”		

**Zadanie 4. (0-10) Wybierz i scharakteryzuj dwóch dowolnych bohaterów z powieści
Stefana Żeromskiego lub Melchiora Wańkowicza, którzy swoim przykładem dali
świadcstwo prawdzie.**

.....
.....
.....

strzeż się oschłości serca kochaj źródło zaranne
ptaka o nieznanym imieniu dąb zimowy
światło na murze splendor nieba
one nie potrzebują twego ciepłego oddechu
są po to aby mówić: nikt cię nie pocieszy

czuwaj – kiedy światło na górach daje znak – wstań i idź
dopóki krew obraca w piersi twoją ciemną gwiazdę

powtarzaj stare zaklęcia ludzkości bajki i legendy
bo tak zdobędziesz dobro którego nie zdobędziesz
powtarzaj wielkie słowa powtarzaj je z uporem
jak ci co szli przez pustynię i ginęli w piasku

a nagrodzą cię za to tym co mają pod ręką
chłostą śmiechu zabójstwem na śmietniku

idź bo tylko tak będziesz przyjęty do grona zimnych czaszek
do grona twoich przodków: Gilgamesza Hektora Rolanda
obrońców królestwa bez kresu i miasta popiołów

Bądź wierny Idź

Zbigniew Herbert, *Przesłanie Pana Cogito*, [w:] tegoż, *Wiersze zebrane*, wybór Ryszard Krynicki, Kraków 2008, s. 439.

Zadanie 5. (0-8) Przeczytaj uważnie wiersz Zbigniewa Herberta. Odpowiedz na następujące polecenia:

a) Zaznacz prawidłowe odpowiedzi (0-4).

Pan Cogito to <i>alter ego</i> poety	prawda	falsz
wiersz został napisany stylem podniosłym, patetycznym	prawda	falsz
w utworze odnajdziemy przykłady dystychu oraz puentę	prawda	falsz
przesłanie utworu jest całkowicie zgodne z wartościami chrześcijańskimi	prawda	falsz

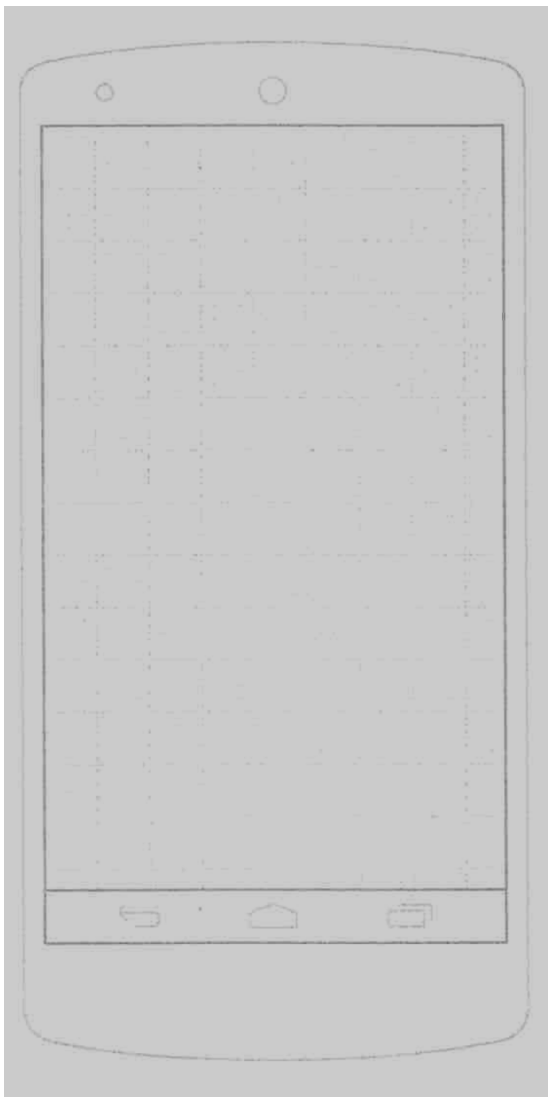
b) Na podstawie wiersza sformułuj sześć przykazań, którymi powinien kierować się adresat wiersza (unikaj cytowania) (0-4).

1. Idź zawsze.....
2. Bądź też.....
3. Kochaj.....
4. Szukaj.....
5. Zachowaj.....
6. Daj.....

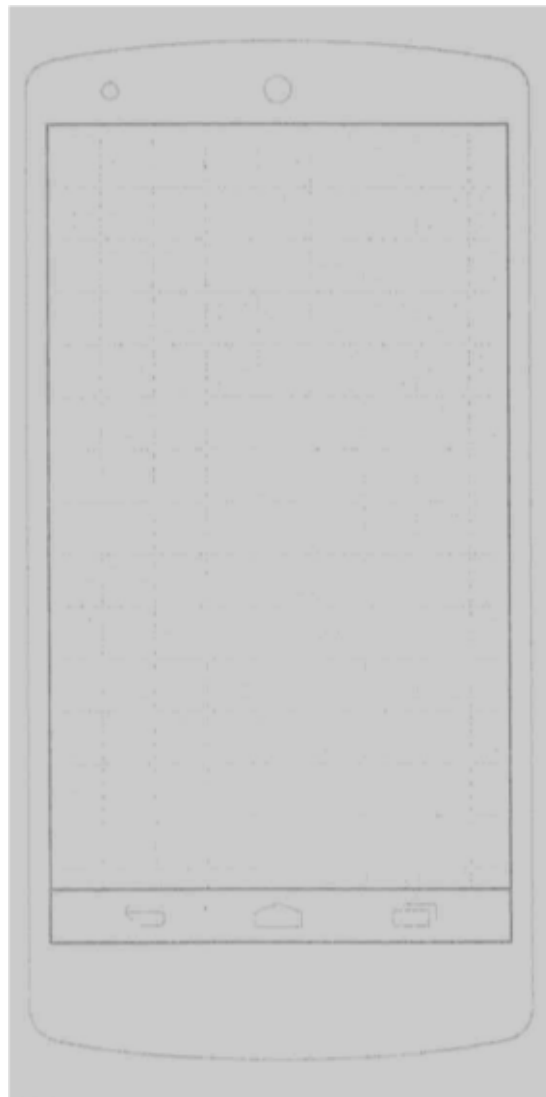
Zadanie 6. (0-8) **Wyobraź sobie, że wysyłasz wiadomość SMS do Jana Pawła II.**

a) **Wpisz pytanie, które Cię nurtuje (0-2).**

b) **Napisz odpowiedź SMS Jana Pawła II, uwzględniając przesłanie prawdy i nadziei. Użyj poprawnie przynajmniej pięć różnych znaków interpunkcyjnych (0-6).**

a)

b)

Zadanie 7. (0-10) **Zdefiniuj określenia, wyrażenia, pojęcia i sformułowania pochodzące z *Mowy noblowskiej* Olgi Tokarczuk.**

Parabola literacka

.....
.....

Alter ego

.....
.....

Lewiatanowe ciało

.....
.....

Transgresja

.....
.....

Deus ex machina

.....
.....

Ad hoc

.....
.....

Katharsis

.....
.....

Fabula interrupta

.....
.....

Pansofia

.....
.....

Idiosynkrazja

.....
.....

Zadanie 9. (0-32) Wyobraź sobie, że jesteś autorem eseju pt. *Trudno jest w prawdzie żyć*, a wiersz *Prawda* ks. J. Twardowskiego, *Listy starego diabła do młodego* C. S. Lewisa, wybrane dzieła malarskie i muzyczne stały się przedmiotem rozważań podporządkowanych tematyce poniższych akapitów. Możesz również przywołać Twoje ulubione teksty kultury. Napisz szkic eseju.

Trudno jest w prawdzie żyć

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Jest prawda poślaczana / jest trochę nie w porę

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Osiągnęliśmy wprawdzie to, że ludzie są dumni z większości swych wad, tchórzostwa jednak nadal się wstydzą

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Brudnopis